

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/19/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8323200416
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8323200416.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členov senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú H. J., narodenú. XX.XX.XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny V., dieťa rodičov: matky: T. J., narodená XX.XX.XXXX, trv. bytom I. XX, XXX XX V., pr. zastúpená: JUDr. Jana Šepeľová, advokátka, so sídlom Námestie slobody 13/25, 066 01 Humenné a otca: U. J., narodený XX.XX.XXXX, trv. bytom B. XX, XXX XX V., právne zastúpený: JUDr. Simona Čerevková PhD., advokátka, so sídlom Masarykova 25, 071 01 Michalovce, v konaní o nariadení neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Humenné, č.k. 8P/43/2023 -31 zo dňa 24.02.2023, takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje uznesenie.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Matka sa podaným návrhom domáhala zverenia maloletej H. do jej starostlivosti a priznania náhrady trov konania. Podaný návrh odôvodnila uviedla tým, že otec odišiel zo spoločnej domácnosti dňa 18.11.2022 a svojím konaním vyhocuje vážne narušené vzťahy a maloletú vystavuje väčšiemu stresu a napätiu. Otcovi nebráni sa s maloletou stretávať, avšak o mal. H. sa nikdy osobne nestaral. Zároveň má obavu, že otec unesie maloletú do zahraničia pretože je srbskej štátnej príslušnosti.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením rozhodol, cit.:

„I. Súd návrh zamietla.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto konania.“

3. Rozhodnutie právne odôvodnil v zmysle ust. § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, § 329 ods. 1, 2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“); § 2 ods. 1, 2, § 52, § 360 ods. 1 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového konania (ďalej len „CMP“).

4. Súd skonštatoval, že neboli splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, pretože zo správy kolízneho opatrovníka ako aj z výpovedí rodičov na informatívnom stretnutí vyplynulo, že maloletá sa už v starostlivosti matky nachádza. Maloletej je zabezpečená riadna starostlivosť, jej život a zdravie nie sú ohrozené či narušené.

5. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

III. Odvolanie matky, vyjadrenie účastníkov k odvolaniu

6. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka. Odvolanie odôvodnila v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) CSP. Namietala, danú nevyhnutnosť bezodkladne upraviť pomery, pretože maloletá dcéra je vystavená neistote, strachu a taktiež je potrebné ustáliť, stabilizovať prostredie a podmienky v ktorých žije a vyrastá a tým je ohrozený jej zdravý psychický vývoj. Uviedla, že otec aj napriek tomu, že opustil spoločnú domácnosť v snahe, aby sa veci ustálili, odstránilo sa napätie, iné nezhody, svojím správaním celú situáciu ešte viac zhoršuje. Keď nie je v práci, prenasleduje ju, stále chodí za maloletou do škôlky, hoci je zo strany súdu ako aj pracovníčky kurately poučený aby nechodil do škôlky za maloletou takmer každý deň. Poznamenala, že nikdy nebránila a ani brániť nebude v stretávaní sa maloletej s otcom, aby sa medzi nimi nenarušila citová väzba, avšak, vzhľadom na manipulatívne správanie sa otca a ovplyvňovanie dcéry, nesúhlasí, aby sa stretávanie uskutočňovalo zo začiatku bez jej prítomnosti. Navrhla napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušiť, do právoplatného skončenia konania pod sp. zn. 8P/10/2023 nariadiť neodkladné opatrenie v zmysle jej návrhu.

7. K odvolaniu matky otec podal písomne vyjadrenie. Namietal, že tvrdenia matky sú nepravdivé. O maloletú sa staral a vždy sa snažil zabezpečiť rodine všetky potreby. Zo spoločnej domácnosti bol nútený odísť pretože zo strany matky prichádzali nepretržité útoky na jeho osobu. Uviedol, že nemá úmysel odchádzať zo Slovenska s maloletou, keďže tu má dlhodobú prácu, nájom, kamarátov a dcéry. Naopak, jeho rodina nemá problém pricestovať zo zahraničia na Slovensko. Tieto tvrdenia a obava zo strany matky sú účelové, aby došlo k zabráneniu styku s maloletou dcérou. Má za to, že nie je potrebné riešiť otázku zverenia do starostlivosti matky a zastupovanie a správy majetku maloletej, matka maloletej ako zákonný zástupca dieťaťa i bez súdneho rozhodnutia je oprávnená dieťa zastupovať a konať v jeho mene. Navrhoval potvrdiť rozhodnutie súdu prvej inštancie ako správne. Zároveň navrhoval, aby mu súd prvej inštancie priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%.

8. K odvolaniu matky podal písomne vyjadrenie kolízny opatrovník. Uviedol, že medzi rodičmi nefunguje komunikácia a informácie si odovzdávajú prostredníctvom mal. dcéry. Dieťaťa, je zmätené a vystavené rodičovským konfliktom. Otcovi bolo odporúčané, aby nenavštevoval predškolské zariadenie, pretože to negatívne vplýva na mal. dieťa, čo opakovane porušuje. Jeho správanie je nepredvídateľné a aj napriek poučeniu nevyspytateľné. Poukázal na to, že otec sa síce opakovane vyjadril, že nie je jeho zámerom uniesť dieťa do zahraničia, avšak spôsob jeho komunikácie a správanie tomu nenasvedčuje. Opodstatnená obava vychádza aj zo skutočností, že otec je občan U. republiky, a preto je možné, že on sám by svoj prípadný odchod s maloletým dieťaťom mimo územia Slovenska mohol vnímať ako návrat domov a nie únos. Kolízny opatrovník odporučil zveriť mal. dieťa do osobnej starostlivosti matky.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

9. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 CMP, v spojení s ust. § 34 CSP preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a zistil, že odvolanie matky nie je dôvodné.

10. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

12. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne

osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

13. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého dočasne pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

14. Po oboznámení sa s obsahom preskúmaného spisu je odvolací súd toho názoru, že napadnuté uznesenie je vo výroku o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vecne správne.

15. Súd prvej inštancie nemal za osvedčenú potrebu vzhľadom na záujem maloletej zveriť ju do osobnej starostlivosti matke, vzhľadom k tomu, že maloletá naďalej s matkou v spoločnej domácnosti po odchode otca žije. Odvolací súd sa stotožňuje s prijatým záverom súdu prvej inštancie a zdôrazňuje skutočnosť, že pri nariaďovaní neodkladného opatrenia musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje tak podľa obsahu návrhu, pripojených listín a skutkových okolností z nich vyplývajúcich, ale aj dôvodnosti návrhu z hľadiska právneho posúdenia veci.

16. Neodkladné opatrenie je možné nariadiť aj v prípadoch týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti za predpokladu, že pomery maloletého je nevyhnutné upraviť bezodkladne; z tohto hľadiska je potrebné skúmať aj záujem maloletého dieťaťa na nariadení navrhovaného neodkladného opatrenia, ktorý bude daný predovšetkým vtedy, ak tento záujem maloletého bude narušený alebo ohrozený v prípade absencie bezodkladnej úpravy jeho pomerov; z uvedeného vyplýva, že pre splnenie podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutné osvedčenie vyššej miery intenzity narušenia záujmu maloletého na napĺňaní jeho všestranných potrieb (čo vyplýva práve z predpokladu nevyhnutnosti bezodkladného zásahu, aby tento záujem maloletého bol ochránený); z toho na druhej strane vyplýva, že pre splnenie podmienky nevyhnutnosti bezodkladnej úpravy pomerov maloletého pôjde zrejme v praxi predovšetkým o skutočnosti, ktoré evidentne zasahujú do konkrétneho záujmu maloletého na napĺňaní jeho všestranných potrieb.

17. Je potrebné poznamenať, že nariadenie predbežného opatrenia (neodkladného opatrenia) je dôvodné iba za situácie, ak je potrebné bezodkladne vyriešiť situáciu, v akej sa maloleté dieťa ocitlo (porov. uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I ÚS. 347/06).

18. Z obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je zrejmé, že rodičia maloletej H. nežijú v spoločnej domácnosti. Prebieha konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností. Matka býva spolu s maloletou. K dohode nedošlo. Vzájomná komunikácia medzi rodičmi je problematická. Z vyjadrenia maloletej / čl. 23 / súdneho spisu vyplynulo, že ľúbi oboch rodičov ale chce bývať u mamy a chce aby sa táto vrátil k ním ale mamka povedala že sa to nedá. Chce sa s ním stretávať, ale mamka jej povedala, že ju zoberie od nej preč. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že samotné vzájomné ochladenie vzťahov medzi rodičmi, neschopnosť komunikovať naďalej aj o potrebách dieťaťa nie je dôvodom pre nariadenie neodkladného opatrenia. Matka dostatočne neosvedčila, že je v najlepšom záujme maloletej aby otec bol obmedzený vo výkone svojich rodičovských práv bez vykonania dokazovania vo veci samej. Zo strany matky nebolo preukázané také správanie otca, ktoré by vyžadovalo zverenie maloletej osobnej starostlivosti matky. Nie je osvedčená obava o presťahovaní maloletej do U. . Bez danosti potreby neodkladnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania súd prvej inštancie správne postupoval, keď návrhu matky len vzhľadom na jej tvrdenia uvádzané v návrhu nevyhovel.

19. Účelom rodičovskej zodpovednosti (autority), ktorú majú obaja rodičia, je ochrana záujmov dieťaťa z hľadiska jeho bezpečnosti, zdravia a morálky. Rodičia majú voči dieťaťu právo a povinnosť osobnej starostlivosti, dohľadu a výchovy. Rodičovská autorita nie je absolútnym právom, ani právom voľnej úvahy rodičov, ale musí sa vykonávať v záujme dieťaťa. Rodičovská autorita predpokladá, keď ju vykonávajú spoločne obaja rodičia žijúci oddelene, široké možnosti dohody a vzájomného konsenzu, v záujme sústavnej a konštruktívnej spolupráce pri rozhodovaní, ktoré sa týka osobnej starostlivosti o dieťa, dohľadu nad dieťaťom a výchovy dieťaťa. Odvolací súd preto apeluje na rodičov, aby pracovali

na zlepšení vzájomnej komunikácie, zdržiavali sa invetív a usilovali sa o dosiahnutie dohody o úprave rodičovských práv a povinností pri súčasnom rešpektovaní práva dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Postavenie oboch rodičov v živote dieťaťa nemožno žiadnym spôsobom spochybňovať, rodičia sú pre dieťa prirodzeným vzorom a každopádne nie je v záujme súdu vytlačanie jedného z rodičov z bežného života dieťaťa. V procese socializácie maloletého dieťaťa je v zásade nevyhnutná účasť oboch rodičov. Pôsobenie oboch rodičov na dieťa je najmä z hľadiska súčasného vývinového štádia dieťaťa by malo byť nanajvýš vhodné.

20. V konaní nebolo osvedčené porušenie či ohrozenie najlepšiemu záujmu maloletej H., ktoré by v tak závažnej otázke, akou je otázka osobnej starostlivosti, umožnilo úpravu pomerov v rodine neodkladným opatrením.

21. Za daného stavu sa odvolací súd stotožnil s napadnutým uznesením, preto ho potvrdil ako vecne správne postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

22. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd nezhliadol dôvody pre priznanie náhrady trov konania účastníkom napriek ich návrhu.

23. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).